

ГОЛОВНА ГАЗЕТА ОБЛАСТІ

ВЧАСНО • ЦІКАВО • КОРИСНО

№41 [284]

20 жовтня 2017

СУСПІЛЬНО-
ПОЛІТИЧНЕ
ВИДАННЯ

CHASK.NET

ЧАС

КИЇВЩИНИ

**ВОЛОНТЕРІВ
КИЇВЩИНИ
НАГОРОДИЛИ
ВІДЗНАКАМИ
ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНИ**

3 стор.

СПЕЦРЕПОРТАЖ

Сосни атакує смертельний шкідник – верхівковий короїд. Через трирічне потепління пошесть розвивається в геометричній прогресії. Якщо з нею активно не боротися – більшість соснових лісів можуть загинути. Іншого способу, аніж вирубувати вражені ділянки лісу, фахівці наразі не бачать. Аби привернути увагу до проблеми, 12-13 жовтня на базі Державного підприємства «Іванківський лісгосп» на Київщині відбувся семінар-навчання на тему: «Всихання соснових насаджень. Проблеми та шляхи їхнього вирішення». «ЧК» побував на місці події.

РУБАТИМУТЬ ЛІС

УЧЕНІ Й ЛІСІВНИКИ Б'ЮТЬ НА СПОЛОХ: У СОСНОВИХ ЛІСАХ ПОЛІССЯ – ЕКОЛОГІЧНА КАТАСТРОФА

ЯК УРЯТУВАТИ ЛІС?

Якихось 70 км від Києва – і ви потрапляєте в соснове царство. Краса, велич, цілюще повітря. Боляче уявити, що над усім цим завис дамоклів меч...

– Упродовж останніх 2-3-х років на території Українського Полісся, у тому числі в Іванківському районі на Київщині, масово всихають соснові ліси, – констатує директор Державного підприємства «Іванківське лісове господарство» Олександр Калапац. – За даними Державної агенції лісових ресурсів України, всохло більше 140 тисяч гектарів. А сосна – це основна лісоутворювальна порода Полісся.

Головна причина – кліматичні зміни. За даними Тетерівської метеостанції, за 2017 рік опадів поменшало на 35%, а середня температура зросла на 1,5-2 градуси. Це суттєво. На території Іванківського лісгоспу маємо значне пониження рівня ґрунтових вод: від 3 до 5 метрів. Всихають болота, знайти воду в лісі зараз непросто.

Наразі кошти з державного бюджету на ведення лісового господарства не надходять. Фінансування – нульове. Але оскільки ми ресурсний лісгосп і маємо лісосировинну базу, то самі заробляємо, сплачуємо податки і частину заробленого спрямовуємо на ведення лісового господарства. Але цього недостатньо. У нас не вистачить ні людей, ні техніки, щоб вирішити цю масштабну проблему. Особливо добре видно коричневі ділянки враженого лісу на знімках із квадрокоптера...

– Учетверте проводимо куштовий семінар у Київській області на тему всихання сосен, – доповнює колегу перший за-

ступник керівника Київського обласного та по місту Києву управління лісового та мисливського господарства Руслан Гузенко. – На Київщині нині більше 30 тисяч гектарів уражених лісів. Масово постраждали 60-90-річні сосни. Якщо заходи не вжити вчасно – втрачимо майже 190 мільйонів гривень.

Змінився клімат, упав рівень ґрунтових вод. До ослаблених дерев чіпляються хвороби та шкідники. Зокрема, в Іванківському районі – майже 7 тисяч гектарів лісу вражені верхівко-

вим короїдом, тож уже можна оголошувати надзвичайний стан. Посушливі роки створили для нього сприятливі умови.

Чинні санітарні правила, введені в дію торік, суттєво обмежують права підприємства самостійно вирішувати це питання. Будемо відверті: ми не побороємо шкідника, але зупинити його розповсюдження в геометричній прогресії зобов'язані. І обприскування не допоможе, бо шкідник живе під корою.

Сосни всихають в усій Київській області так само, як і на

Рівненщині, Житомирщині, Волині. Та сама проблема – у Білорусі, Польщі, Угорщині, Австрії, Німеччині.

У чотирьох областях – Волинській, Київській, Житомирській, Рівненській – це питання було розглянуто на засіданнях обласних комісій із надзвичайних ситуацій і прийнято рішення звернутися до Державної комісії з надзвичайних ситуацій України з пропозицією вжити термінових заходів на рівні Кабінету Міністрів. Уже готується проект розпорядження Кабміну щодо першочергових кроків для ліквідації загрози.

По-перше, варто терміново внести зміни або призупинити деякі пункти діючих санітарних правил. По-друге, саджати більше листяних дерев між соснами, щоб ліс був змішаний: дерева будуть стійкішими. По-третє, необхідна підтримка органів місцевого самоврядування та громад.

Важливо, щоб люди знали, чому рубатимуть ліс. Замовчувати – неприпустимо.

КОМАХА – ДРІБНА, ЗБИТКИ – ВЕЛИКІ

У семінарі взяли участь науковці Поліського філіалу Українського науково-дослідного інституту лісового господарства, численні лісівники району та області, голова Іванківської РДА М. Лісогор; Іванківської райради В. Потієнко, голова Поліської РДА О. Янковий та інші.

Із науковою доповіддю про причини, наслідки та способи боротьби з «екологічною пожежею» виступив старший науковий співробітник Поліського філіалу Українського науково-дослідного інституту лісового господарства, кандидат сільськогосподарських наук Василь Бородавка. Він, зокрема, розповів:

– Цей жук – верхівковий короїд – настільки небезпечний, що може забрати в нас ліс, гриби, ягоди, довкілля і здоров'я. Боротимемося довго й тяжко. Здається, ніби ліс уражено потужним вогнем або величезною дозою гербіциду. Той ліс уже мертвий, хоча дерева внизу тимчасово живі. Розповсюдження шкідників нагадує кола на воді: через 6-8 тижнів після зараження верхівковим короїдом сосни стають руді, ніби обгорілі. Дрібна комаха – 3,5-3,8 міліметра – швидко вбиває дерева. Смертельна доза для однієї сосни – 60 комах. За рік площа збільшується утричі. Наразі виявлено цілий комплекс шкідників – 14 видів, що утворили стійкі комбінації-угруповання. А ще вони заражають дерево грибками, що роз'їдають сосну зсередини. Навіть найменше ураження – безповоротне. Коли починається гілкопад із крони, це ознака, що ліс – приречений.

Ця міна сповільненої дії закладалася 60-40 років тому. Чисті соснові насадження тоді були виправдані, але виростили занадто густі сосняки зі слабкими деревами. Шкідників виявили запізно. Треба було б це зробити ще років 4 тому. Ситуація вже вийшла з-під контролю. Маючи великі обсяги враженого шкідниками лісу, мусимо орієнтуватися на суцільні санітарні вирубки.

...Усе, про що розповідали лісівники та науковці, кожен міг побачити на власні очі, коли учасники семінару вирушили до соснового лісу Феневицького лісництва неподалік Іванківки. Справді, вгорі – сосни здебільшого висохлі, а земля під ними встелена сухим гіллям. Тут же можна спостерігати й короїдів на деревах.

– Обстеження лісу потрібно проводити двічі на місяць, – радить Василь Бородавка. – Добре спрацює відеоконтроль. Особливо коптер, який дозволяє згори побачити весь ліс і виявити ураження. Дискусії триватимуть, але нам треба боротися свою справу. А далі – садити молоді змішані ліси. Ми вимушені зрозуміти: епоха чистих соснових лісів завершилася. Це – проблема загальнодержавного значення.

Ольга ЮСЕНКО, фото автора